

शोफः [शु-फच्] Swelling, tumour, intumescence. -**Comp.** -**श्री** a पुनर्नवा with red flowers. -**जित्**, -**हत्** m. the marking-nut plant.

शोभन a. (-नी f.) [शोभते शुभ्-ल्यु] 1 Shining, splendid; Mb. 4. 42. 12 (com. सुफलः शोभनमल्लिकः). -2 Handsome, beautiful, lovely. -3 Good, auspicious, fortunate. -4 Richly decorated. -5 Moral, virtuous. -6 Correct, right. -नः 1 N. of Śiva. -2 A planet. -3 A burnt offering for the production of happy results. -**ना** 1 Turmeric. -2 A beautiful or virtuous woman; तदिदं परिरक्ष शोभने भवितव्यप्रियसंगमं वयः Ku. 4. 44. -3 A sort of yellow pigment (=गोरोचना q.v.). -**नम्** 1 Beauty, lustre, brilliance. -2 A lotus. -3 An ornament. -4 Virtue. -5 Tin. -**Comp.** -**आचरितम्** virtuous practice.

शोभनकः The Sobhānjana tree (Mar. शेवगा).

शोभनिकः A kind of actor.

शोभनीय a. Handsome, lovely; भद्रिनि, सर्वशोभनीयं सुरूपं नाम Prātimā 1.

शोभा [शुभ्-अ] 1 Light, lustre, brilliance, radiance. -2 (a) Splendour, beauty, elegance, grace, loveliness; वपुरभिनवमस्याः पुष्यति स्वं न शोभाम् Ś. 1. 19; Me. 54, 61 (v.l.). (b) Natural beauty, grandeur (as of a mountain); अद्रिशोभा R. 2. 27. -3 An ornament, graceful expression; शोभैव मन्दरक्षुब्धक्षुभिताम्भोधिवर्णना Śi. 2. 107. -4 Turmeric. -5 A kind of pigment (= गोरोचना q.v.). -6 Distinguished merit. -7 Colour, hue. -8 Wish, desire. -**Comp.** -**अञ्जनः** N. of a very useful tree (Mar. शेवगा).

शोभित p. p. 1 Adorned, graced, decorated. -2 Beautiful, lovely.

शोभिन् a. 1 Shining, becoming; घृतं त्वया वार्धकशोभि वल्कलम् Ku. 5. 44; R. 8. 12. -2 Beautiful, lovely, handsome.

शोली Yellow turmeric.

शोषः [शुष्-चच्] Drying up, dryness; हृदशोषविक्रवाम् Ku. 4. 39; so आस्यशोषः, कण्ठशोषः &c. -2 Emaciation, withering up; शरीरशोषः, कुसुमशोषः &c.; पुनः शोषं गमिष्यामि निरम्बुनिरवग्रहः Mb. 3. 7. 5. -3 Pulmonary consumption or consumption in general; संशोषणाद् रसादीनां शोष इत्यभिधीयते Suśr.; शोषोत्सर्गं कर्मभिर्देहमोक्षे सरस्वत्यः श्रेयसे संप्रवृत्ताः Mb. 13. 76. 12. -**Comp.** -**संभवम्** the root of long pepper.

शोषण a. (-णी f.) [शुष्-ल्यु ल्युट् वा] 1 Drying up, desiccating. -2 Causing to wither up, emaciating; पत्राणामिव शोषणेन मरुता स्पृष्टा लता माधवी Ś. 3. 10. -णः N. of one of the arrows of Cupid. -**णम्** 1 Drying up, desiccation. -2 Suction, sucking up, absorption. -3 Exhaustion. -4 Emaciation, withering up. -5 Dry ginger.

शोषयित्तुः [शुष्-इत्तुच् Un. 3. 29] The sun.

शोषित p. p. 1 Dried up; शोषितसरसि निदाधे नितरामेवोद्धतः सिन्धुः Subhāṣ. -2 Emaciated, withered up. -3 Exhausted.

शोषिन् a. (-णी f.) Drying up, withering, emaciating; हृदयकुसुमशोषी दारुणा दीर्घशोकः U. 3. 5.

शोषिणी Ether.

शौकम् 1 A flock of parrots. -2 A kind of coitus. -3 Sorrowfulness.

शौकम् a. (-क्ती f.) Acid, acetic.

शौक्तिक a. (-की f.) 1 Relating to a pearl. -2 Acid, acetic.

शौक्तिकेयम्, -**शौकेयम्** A pearl.

शौक a. (-क्री f.) [शुक्-अण्] 1 Seminal. -2 Relating to the planet Śukra.

शौक a. Relating to what is pure, clean, or undefiled; किं जन्मभिक्षिभिर्वेह शौकसवित्रयाशिकैः Bhāg. 4. 31. 10.

शौक्लिकेयः A sort of poison.

शौक्यम् Whiteness, clearness; शौक्यं गताः कुन्तलाः Sūkti. 5. 81.

शौङ्गेयः 1 N. of Garuda. -2 A falcon, hawk.

शौचम् [शुचेर्भावः अण्] 1 Purity, clearness; काके शौचं घृतकारे च सत्यम् Pt. 1. 147. -2 Purification from personal defilement caused by voiding excrement, but particularly by the death of a relative; अपि यत्र त्वया राम कृतं शौचं पुरा पितुः । तत्राहमपि हत्वा त्वां शौचं कर्ताहमि भार्गव ॥ Mb. 5. 178. 60. -3 Cleansing, purifying. -4 Voiding of excrement. -5 Uprightness, honesty. -6 Water (of libation); पुनीहि पादरजसा गृहान्नां गृहमेधिनाम् । यच्छौचेनानुवृष्यन्ति पितरः सामयः सुराः ॥ Bhāg. 10. 41. 13. -**Comp.** -**आचारः**, -**कर्मन्** n., -**कल्पः** a purificatory rite. -**कूपः** A privy.

शौचिकः 1 A cleanser. -2 N. of a mixed tribe.

शौचेयः A washerman.

शौद् 1 P. (शौडति) To be proud or haughty.

शौटीर a. [शौटेः ईरन् Un 4. 31] 1 Liberal, munificent. -2 Proud, haughty, proud of (in comp.); शौटीर-शूरसदृशमनीकजनसंसदि Mb. 5. 162. 31; विक्रमशौटीरः 3. 252. 21. -रः 1 A hero, champion. -2 A proud man. -3 An ascetic, one who has given up worldly pursuits; Mb. 12. 83. 44 (com. शौटीरः प्रगल्भः ।). -4 An upstart. -**रम्** manliness.

शौटीर्यम् 1 Pride, arrogance, haughtiness; अथ चारित्र-शौटीर्यं त्वां प्राप्य विनिवर्तितम् Rām. 2. 73. 23; Mb. 1. 2. 236. -2 Prowess, heroism; एतच्छौटीर्ययुक्तं ते मच्छन्दवशावर्तिनः Rām. 3. 42. 6.

शौड 1 P. (शौडति) See शौद्.